

Claudio Monteverdi

Vespers voor Kerstfeest

Quintessens

Ingrid Wage, sopraan 1
Lida Wels, sopraan 2
Marianne van de Beukel , alt 1
Ingrid Deij, alt 2
Albert Edelman, tenor 1
Rens Bijma, tenor 2
Joost van Leeuwen, bas 1
Kees Deij, bas 2

Nico Brandon, viool 1
Yvo de Mul , viool 2
Gerdien Tanja, blokfluit 1
Marjoke van Die , blokfluit 2
Menno van Woerkom, cello
Martin van Vliet, theorbe
Martine Visser, klavecimbel
Gert-Jan Velders, orgel

2003

Zeist (Oude Kerk), zaterdag 6 december, 16.30 uur
Bodegraven (St. Wiilibrorduskerk), zondag 7 december 15.00 uur
Abcoude (Dorpskerk), zondag 14 december, 15.00 uur
Soest (Oude Kerk), zaterdag 20 december, 20.00 uur
's Heerenberg (Kasteel Huis Bergh), zondag 21 december 16.00 uur

Toelichting

Vespers behoren tot de getijden: de acht dagelijkse kerkelijke gebedsdiensten. Vespers worden gevierd tegen zonsondergang. Evenals de andere getijden hebben zij een vaste opbouw, die deels afhangt van het kerkelijk jaar. De belangrijkste onderdelen zijn vijf psalmen met antifonen, een hymne, de lofzang van Maria (het Magnificat) met antifoone en gebeden. De tekst van de antifonen en gebeden sluit meestal aan bij het kerkelijk jaar.

In de meeste kerken van het 17^e-eeuwse Italië werd kerkmuziek alleen gregoriaans gezongen. In kerken van grote steden en van vorstenhoven werd ook regelmatig meerstemmige kerkmuziek uitgevoerd. Het waren naast de mis vooral de vespers die op kerkelijke feestdagen het meest bezocht werden. Het is dan ook niet vreemd dat componisten, naast muziek voor de mis, ook veel vespermuziek schreven.

Tot ongeveer 1600 klonk vooral meerstemmige kerkmuziek in de renaissancestijl van Palestrina.

Dan verandert de stijl: mede onder invloed van de Contrareformatie moet de muziek de kerkgangers 'pakken': in de luisteraars moeten 'affecten', gemoedstoestanden, opgeroepen worden. Componisten als Frescobaldi zoeken het in virtuositeit en een snelle afwisseling van verschillende tempi. Peri en Caccini maken monodieën, die aan de wieg stonden van de opera. Dat wil zeggen ritmisch vrije solozang, met een begeleidende baspartij. En Gabrieli maakt kathedraalmuziek met grote bezettingen: meer vocale en instrumentale koren die tegelijk en afwisselend vanuit verschillende plekken in de kerk musiceren. Ook wordt, in het bijzonder door Gesualdo, geëxperimenteerd met moderne harmonieën.

Al deze stijlen samen zijn zo verbluffend nieuw, dat men ze aanduidde met de term 'Seconda Prattica' of 'Nieuwe muziek', in tegenstelling tot de evenwichtige stijl van Palestrina, die 'Prima Prattica' heet. De Barok is geboren.

Claudio Monteverdi had reeds zijn geniale opera Orfeo gecomponeerd, toen hij samen met een mis in de oude stijl, zijn eerste bundel met 'nieuwe' vespermuziek publiceerde in 1610. Het werk werd bekend als de 'Maria-vespers', omdat het bestaat uit de voor de vespers van Mariafeesten voorgeschreven psalmen, hymne en Magnificat, samen met motetten die de antifoone na elke psalm kunnen vervangen.

De toehoorders die deze muziek voor het eerst in de kerk hoorden, moeten verbijsterd zijn geweest. Grote tegenstellingen: lyrische gedeelten, majestueuze, vrolijke, intieme en zelfs erotische momenten wisselen elkaar af. De muziek is voor 1 tot 10 vocale stemmen en instrumenten.

Met beide werken, de Orfeo en de Maria-vespers, vestigde Monteverdi zijn naam als componist van wereldformaat.

Later, in 1643, heeft Monteverdi, die kapelmeester was aan de San Marco in Venetië, opnieuw een dikke bundel kerkmuziek uitgegeven, de *Selva morale e spirituale*, en postuum werd nog zo'n verzameling uitgegeven, de *Messa, Salmi, Letanie* van 1650. Het leeuwendeel van de muziek in beide bundels is bestemd voor vespersdiensten.

Daarbij zijn vooral teksten getoonzet die te gebruiken zijn bij veel grote feesten in het kerkelijk jaar. Ontbrekende delen werden dan of gregoriaans gezongen, of vervangen door 'motetten' met algemeen bruikbare teksten. Dat was toegeestaan, als de priester de verplichte tekst ondertussen maar zacht voor zichzelf reciteerde. Ook konden delen worden vervangen door instrumentale 'canzoni' en sonates.

Zo heeft Quintessens voor de Vespers van Kerstfeest keuzen gemaakt uit de beschikbare muziek van Monteverdi, gecompleteerd op de hierboven beschreven wijze.

De teksten voor de pauze, vooral afkomstig uit het Oude Testament, zijn genomen uit de eerste vespers voor kerst, die gevierd worden op de avond vóór de kerstnacht. Voor de tweede vespers, dus die van de avond van de eerste kerstdag zelf, zijn immers andere psalmen voorgeschreven, waarvan enkele niet door Monteverdi zijn getoonzet. Na de pauze staat het Nieuwe Testament centraal; hier is wel gekozen voor de Tweede vespers, vooral omdat de gregoriaanse antifoon bij het Magnificat (*Hodie Christus natus est*) prachtig aansluit bij Monteverdi's zetting van het Magnificat.

De psalmen, hymne en Magnificat zijn afkomstig uit de *Selva Morale*. De antifonen na elke psalm zijn vervangen door toepasselijke een- of tweestemmige motetten van Monteverdi uit andere bundels, en instrumentale sonates van tijdgenoten van Monteverdi. Het slotmotet 'Gloria in excelsis' is een verkorte versie van een 'concerto' uit de *Selva morale*, de lofzang van de engelen in de kerstnacht.

Het gregoriaans wordt uitgevoerd in vaste notenwaarden, zoals opgetekend in een 17e-eeuws Antifonale. Responsies worden gezongen in *Falso Bardone*, dat wil zeggen in akkoorden, getoonzet door Monteverdi's oudere tijdgenoot Lodovico Viadana en een anonieme Duitse componist.

Quintessens, opgericht in 1992, bestaat uit een vaste kern van vijf vocale solisten. Zij kennen elkaar van het koor van de Nederlandse Bachvereniging, dat o.a. de jaarlijkse uitvoering *Van de Mattheüs Passion* in Naarden verzorgt. Het repertoire bestaat vooral uit vijfstemmige muziek uit de tijd rond 1600.

Jaarlijks worden avondvullende concerten gegeven voor een grotere bezetting. Zo stonden in 2001 Vespers voor Allerheiligen van Monteverdi op het programma, en in 2002 de Musicalische Exequien van Schütz.

Voor de Kerstvespers is Quintessens uitgebreid tot een ensemble met acht vocale stemmen, twee violen, twee blokfluiten, cello, orgel, theorb en klavecimbel.

Programma

1. Intonatie

Sinfonia a 5 (Symphonia Tempore la Cetra)

Intonatie: Deus in adiutorium (respons: Lodovico Viadana, 1626)

2. Eerste psalm

Antifoon 1: Rex pacificus (gregoriaans)

Psalm 1: **Dixit Dominus** secondo (Selva morale, 1640)

I.p.v. antifoon 1: **Exulta filia Sion**, a voce sola (uitg. Calvi, 1629)

3. Tweede psalm

Antifoon 2: Magnificatus est (gregoriaans)

Psalm 2: **Confitebor** primo, (Selva morale, 1640)

I.p.v. antifoon 2: **Canzona 'La Bernardinia'**,

(Il primo libro delle canzoni ...,1623), Girolamo Frescobaldi

4. Derde psalm

Antifoon 3: Completi sunt (gregoriaans)

Psalm 3: **Beatus vir** primo, (Selva morale, 1640)

I.p.v. antifoon 3: **Cantate Domino**, a 2 (uitg. Bonometti, 1615)

5. Vierde psalm

Antifoon 4: Scitote (gregoriaans)

Psalm 4: **Laudate pueri** secondo, a 2 , (Selva morale, 1640)

I.p.v. antifoon 4: **Sonate 'La Catterina'**

(Canzoni overo sonate concertate, 1637), Tarquinio Merula

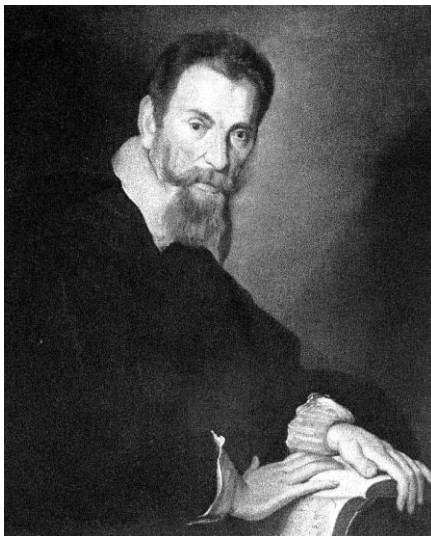
6. Vijfde psalm

Antifoon 5: Levate capita vestra (gregoriaans)

Psalm 5: **Laudate Dominum** secondo (Selva morale, 1640)

===== Pauze =====

Claudio Monteverdi

SELVA MORALE E SPIRITVALE

DI CLAUDIO MONTEVERDE

Maestro Di Capella della Serenissima
Republica Di Venetia

D E D I C A T A

ALLA SACRA CESAREA MAESTA DELL' IMPERATRICE

ELEONORA
GONZAGA

Con Licenza de Superiori & Priuilegio.

BASSO

Continuo

IN VENETIA MDCXXX

Appresso Bartolomeo Magni

7. Hymne

Sinfonia

Capitulum: Apparuit (respons: anononiem Duits)

Hymne **Christe redemptor omnium**

(Sanctorum meritis secundo, Selva morale, 1640)

Versikel: Crastina (gregoriaans)

8. Canticum

Antifoon 6: Cum fortus fuerit (gregoriaans)

Canticum: **Magnificat** primo, (Selva morale, 1640)

I.p.v. antifoon 6: **O bone Jesu** a 2 (uitg. Donfrido, 1622)

9. Gebeden (responsen: anoniem Duits)

10. Afsluiting

Concerto: **Gloria in excelsis Deo** a 7 voci, (naar Selva morale, 1640)

Teksten

Intonatio Vesperae

V. Deus in adiutorium meum intende.
R. Domine ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto
sicut erat in principio, et nunc, et semper
et in saecula saeculorum. Amen.

God, kom mij te hulp. Heer, haast u om mij te
redden. Eer aan de Vader, en de Zoon, en
de Heilige Geest
zoals het was in het begin, nu, en altijd,
en in de eeuwen der eeuwen, Amen.
(Psalm 70:2, klein gloria)

Antiphona I

Rex pacificus magnificatus est, cuius
vultum desiderat universa terra.

Hooggeacht is de vredebrengende Koning,
naar wiens gelaat de gehele aarde verlangt.

Psalmus I: Dixit Dominus (psalm 110)

Dixit Dominus domino meo:
Sede a dextris meis,
donec ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuorum.
Virgam virtutis tuae emittet Dominus
ex Sion:
dominare in medio inimicorum tuorum.
Tecum principium in die virtutis tuae in
splendoribus sanctorum:
ex utero ante lucifero genui te.
Juravit Dominus, et non poenitebit eum:
tu es sacerdos in aeternum secundum
ordinem Melchisedech.
Dominus a dextris tuis:
confregit in die irae suae reges.
Judicabit in nationibus, imblebit ruinas:
conquassabit capita in terra multorum.
De torrente in via bibet:
propterea exaltabit caput.
Gloria Patri, ...

De Heer zei tot mijn heer:
Zet u aan mijn rechterhand,
totdat ik uw vijanden gelegd heb
als een voetbank voor uw voeten.
Uw machtige scepter strekt de Heer uit vanuit
Sion:
heers temidden van uw vijanden.
Vanaf de dag van uw ontstaan ligt het gezag
bij u, in de luister van heiligheid;
vóór de dageraad heb ik u als dauw verwekt.
De Heer heeft het gezworen, en het berouwt
hem niet: gij zijt voor eeuwig priester, zoals
Melchizedek.
De Heer is aan uw rechterhand. Hij vernietigt
koningen ten dage van zijn toorn.
Hij houdt gericht onder de volken, hoopt
lijken op, verplettert hoofden op het wijde
veld. Hij drinkt onderweg uit de beek; daarom
heft hij het hoofd op.
Eer aan de Vader, ...
(Psalm 110, klein gloria)

Motettus in loco Antiphonae I: Exulta filia Sion

Exulta filia Sion, lauda filia Hierusalem,
Ecce Rex tuus Sanctus.
Ecce mundi Salvator.
Omnes gentes Plaudite manibus.
Iubilate Deo in voce exultationis,
Laetentur caeli, exultet terra,
Quia consolatus est Dominus populum
suum, redemit Hierusalem.
Exulta filia Sion, lauda filia Hierusalem,
Alleluia.

Jubel dochter Sion, prijs dochter Jeruzalem,
Zie uw Heilige Koning.
Zie de Redder der wereld.
Alle volkeren klapt in de handen,
Jubelt tot God met vrolijke stem,
Laten de hemelen zich verheugen, laat de
aarde jubelen, Want de Heer heeft zijn volk
getroost, hij heeft Jeruzalem bevrijd. Jubel
dochter Sion, verheerlijk dichter Jeruzalem.
Halleluja.

Antiphona II

Magnificatus est Rex pacificus super
omnes reges universae terrae.

Hooggeacht is de vredebrengende Koning
boven alle koningen van de gehele aarde.

Psalmus II: Confitebor (psalm 111)

Confitebor tibi Domine, in toto corde meo:
in consilio justorum, et congregatione.
Magna opera Domini:
exquisita in omnes voluntates ejus.
Confessio et magnificentia opus ejus:
et justitia ejus manet
in saeculum saeculi.
Memoriam fecit mirabilium suorum,
misericors et et miserator Dominus:
escam dedit timentibus se.
Memor erit in saeculum testamenti sui:
virtutem operum suorum annuntiabit
populo suo.
Ut det illis heriditatem gentium:
opera manuum ejus veritas,
et judicium.
Fidelia omnia mandata ejus:
confirmata in saeculum saeculi, facta in
veritate et aequitate.
Redemptionem misit populo suo:
mandavit in aeternum testamentum
suum.
Sanctum, et terribile nomen ejus:
initium sapientiae timor Domini.
Intellectus bonus omnibus facientibus
eum:
laudatio ejus manet in saeculum saeculi.
Gloria Patri, ...

Ik zal de Heer van ganser harte loven, in
de kring der oprechten en in de vergade-
ring. Groot zijn de werken van de Heer,
na te vorsen door allen die dat willen.
Majesteit en luister is zijn werk,
en zijn gerechtigheid
houdt eeuwig stand.
Hij stelt zijn wonderen tot een gedachte-
nis, genadig en barmhartig is de Heer;
Hij verschaft spijs aan wie hem vrezen.
Hij gedenkt voor eeuwig zijn verbond,
Hij deed zijn volk de kracht van zijn wer-
ken kennen.
Hij gaf hun het bezit van de heidenen;
de werken van zijn handen zijn waarheid
en recht.
Al zijn voorschriften zijn betrouwbaar,
vastgesteld voor altijd, gemaakt in waar-
heid en betrouwbaarheid.
Hij zond verlossing aan zijn volk,
Hij heeft voor eeuwig zijn verbond geslo-
ten.
Heilig en geducht is zijn naam, ontzag
voor de Heer is het begin van de wijsheid.
Wie hem eerbiedigt handelt
verstandig;
zijn lof houdt eeuwig stand.
Eer aan de Vader, ...

(Psalm 111, klein gloria)

Antiphona III

Completi sunt dies Mariae, ut pareret
filium suum primogenitum.

De dagen van Maria zijn voltooid, dat zij
haar eerstgeboren zoon zal baren

Psalmus III: Beatus vir (psalm 112)

Beatus vir, qui timet Dominum:
in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus:
generatio rectorum benedicetur.

Gloria et divitiae in domo ejus:
et justitia ejus manet in saeculum saeculi.
Exortum est in tenebris lumen rectis:
misericors, et miserator, et justus.

Jucundus homo qui miseretur et commo-
dat, disponet sermones suos in judicio:
quia in aeternum non commovebitur.
In memoria aeterna erit justus:
ab auditione mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domi-
no, confirmatum est cor ejus: non com-
movebitur donec despiciat inimicos suos.

Dispersit, dedit pauperibus:
ustitia ejus manet in saeculum saeculi,
cornu ejus exaltabitur in gloria.
Peccator videbit, et irascetur,
dentibus suis fremet et tabescet:
desiderium peccatorum peribit.
Gloria Patri, ...

Welzalig de man, die de Heer vreest,
die van harte lust heeft in zijn geboden.
Zijn nageslacht zal machtig zijn op de
aarde, het geslacht der oprechten zal
gezegend worden.

Overvloed en rijkdom zijn in zijn huis,
zijn gerechtigheid houdt immer stand.
Het licht gaat op in de duisternis voor de
oprechten, genadig, barmhartig en recht-
vaardig.

Voorspoedig is de man die zich ontfermt
en uitleent, die zijn zaken recht behartigt,
want hij zal nimmer wankelen.
Tot eeuwige gedachtenis zal de recht-
vaardige zijn, voor een kwaad gerucht zal
hij niet vrezen.

Zijn hart is gerust, vol vertrouwen op de
Heer, zijn hart is standvastig, hij zal niet
vrezen, zolang hij zijn tegenstanders ont-
steld ziet.

Hij deelt uit, geeft aan de armen,
zijn gerechtigheid houdt immer stand,
zijn hoorn verheft zich in eer.
De goddeloze ziet het, en ergert zich,
hij knarst met de tanden en kwijnt weg,
de begeerte van de zondaars verdwijnt.
Eer aan de Vader, ...

(Psalm 112, klein gloria)

Motettus in loco Antiphona III: Cantate Dominum

Cantate Domino canticum novum
Quia mirabilia fecit.
Salvavit sibi dextera ejus:
et brachium sanctum eius.
Cantate Domino,
cantate et exultate et psallite,
Quia mirabilia fecit.
Notum fecit Dominus salutare suum
In conspectum Gentium revelavit.
Cantate Domino et exultate,
Jubilare Deo omnis terra,
Quia mirabilia fecit.

Zingt de Heer een nieuw lied
Want hij heeft wonderdaden gedaan.
Zijn rechterhand bracht redding:
Zo ook zijn heilige arm.
Zingt voor de Heer
Zingt, jubelt en psalmzingt bij de cither,
Want hij heeft wonderen gedaan.
De Heer heeft zijn heil bekend gemaakt,
Voor de ogen der volkeren.
Zingt voor de Heer en jubelt.
Juicht voor de Heer, gij ganse aarde,
Want hij heeft wonderen gedaan.

(naar Psalm 98: 1-5)

Antiphona IV

Scitote quia prope est regnum Dei: amen
dico vobis, quia non tardabit.

Weet, dat het rijk Gods nabij is: amen zeg
ik u, want hij zal niet talmen.

Psalmus IV : Laudate pueri (psalm 113)

Laudate, pueri, Dominum:
laudate nomen Domini.
Sit nomen Domini benedictum,
ex hoc nunc, et usque in saeculum.
A solis ortu usque ad occasum,
laudabile nomen Domini.
Excelsus super omnes gentes Dominus,
et super caelos gloria ejus.
Quis sicut Dominus, Deus noster, qui
in altis habitat et humilia respicit in caelo et
in terra?
Suscitans a terra inopem,
et de stercore erigens pauperem, ut collo-
cet eum cum principibus populi sui;
Qui habitare facit sterilem in domo,
matrem filiorum laetantem.
Gloria Patri, ...

Looft, gij knechten des Heren
looft de naam des Heren.
De naam des Heren zij geprezen
van nu aan tot in eeuwigheid.
Vanwaar de zon opgaat tot waar zij
ondergaat zij de naam des Heren geloofd.
Verheven boven alle volken is de Here,
boven de hemelen is zijn heerlijkheid.
Wie is als de Here, onze God, die zeer
hoog woont, die zeer laag neerziet, in de
hemel en op de aarde?
Die de geringe opricht uit het stof,
de arme omhoog heft uit het slijk, om hem
te doen zitten bij de edelen van zijn volk;
die de onvruchtbare huisvrouw doet wo-
nen als een blijde moeder van kinderen.
Eer aan de Vader, ...

(Psalm 113, klein gloria)

Antiphona V (gregoriaans)

Levate capita vestra: ecce appropinquabit
redemptio vestra.

Heft uw hoofden: zie, uw redding nadert.

Psalmus V : Laudate Dominum (psalm 117)

Laudate Dominum omnes gentes:
laudate eum, omnes populi.
Quoniam confirmata est super nos
misericordia eius:
et veritas Domini manet in aeternum.
Gloria Patri, ...

Looft de Heer, alle gij volken,
prijst Hem, alle gij natiën.
want zijn goedertierenheid is machtig
over ons,
en 's Heren trouw is tot in eeuwigheid.
Eer aan de Vader, ...

(Psalm 117, klein gloria)

Pauze

Capitulum

V. Multifariam multisque modis olim
Deus loquens patribus in prophetis:
novissime diebus istis locutus est nobis
in Filio, quem constituit heredem uni-
versorum, per quem fecit et saecula. R.
Deo gratias.

Op verscheidene plaatsen en verschillen-
de manieren sprak ooit God tot onze
vaderen bij monde der profeten: zeer
onlangs sprak hij in die dagen tot ons bij
monde van zijn Zoon, die hij erfgenaam
maakte van al zijn rijkdommen, door wie
hij ook de wereld schiep. Wij danken
God.

(Hebr. 1: 1)

Hymne

1. Christe redemptor omnium,
ex Patre Patris unice,
solus ante principium
natus ineffabiliter.

1. Christus, ons aller redder,
als enige uit en van de Vader,
alleen, voor het begin,
op onuitsprekelijke wijze geboren.

2. Tu lumen, tu splendor Patris,
tu spes perennis omnium:
intende quas fundunt preces
tui per orbem famuli.

2. U bent het licht, u de schittering van de
Vader, U de eeuwige hoop van allen:
Luister naar de smeekbeden die
Uw dienaren over de wereld uitstorten.

3. Memento salutis Auctor,
quod nostri quondam corporis,
ex illibata Virgine
nascendo, formam sumpseris.

3. Houd in herinnering, Brenger van heil,
Dat u eens, door ter wereld te komen
Uit de onbevleete Maagd, De vorm van
ons lichaam hebt aangenomen.

4. Sic praesens testatur dies,
currens per anni circulum,
quod solus a sede Patris
mundi salus adveneris.

4. Zo getuigt de huidige dag,
lopend door de jaarcirkel,
dat u alleen, van de troon van de Vader,
als heil der wereld bij ons komt.

5. Hunc caelum, terra, hunc mare,
hunc omne quod in eis est,
auctorem adventus tui
laudans exultat cantico.

5. De hemel, de aarde, de zee,
en alles wat in hen is,
prijst hem, deze aanstichter van uw komst,
met jubelend gezang.

6. Nos quoque, qui sancto tuo
redempti sanguine sumus,
ob diem natalis tui
hymnum novum concinimus.

6. Ook wij, die gered zijn
door uw heilig bloed,
heffen tere ere van uw geboortedag
een nieuw gezang aan.

7. Gloria tibi Domine,
qui natus est de Virgine,
cum Patre et Sancto Spiritu,
in sempiterna saecula. Amen.

7. Glorie zij u, Heer,
die geboren is uit de Maagd,
met de Vader en de Heilige Geest,
in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Versiculum (gregoriaans)

V. Notum fecit Dominus, alleluia,
R. Salutare suum, alleluia.

V. De Heer, Halleluja,
R. Maakte zijn Redder bekend, Halleluja.

Antiphona ad Magnificat

Hodie Christus natus est:
hodie Salvator apparuit.
Hodie in terra canunt Angeli,
laetantur Archangeli:
hodie exultant iusti dicentes:
Gloria in excelsis Deo,
alleluia..

Vandaag is Christus geboren:
vandaag is de Redder verschenen.
Vandaag zingen op aarde de Engelen,
verheugen zich de Aartsengelen:
Vandaag jubelen de rechtvaardigen en
zeggen: Ere zij God in den hoge,
halleluja.

Canticum Beatae Mariae Virginis: Magnificat

Magnificat anima mea Dominum:
et exultavit spiritus meus in Deo
salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillae suae:

ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes
generationes.
Quia fecit mihi magna qui potens est:
et sanctum nomen ejus.
Et misericordia ejus a progenie in proge-
nies timentibus eum.
Fecit potentiam in brachio suo: dispersit
superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede,
et exaltavit humiles.
Esurientes implevit bonis:

et divites dimisit inanes.
Suscepit Israel, puerum suum,
recordatus misericordiae suae.
Sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham, et semini ejus in saecula.

Mijn ziel maakt groot de Heer,
en mijn geest heeft zich verblijd over God,
mijn Heiland,
omdat Hij heeft omgezien naar de lage
staat van zijn dienstmaagd;
want zie, van nu aan zullen mij zalig prij-
zen alle geslachten.
Want grote dingen heeft Machtige aan mij
gedaan, en heilig is zijn naam,
en zijn barmhartigheid van geslacht tot
geslacht.
Hij heeft een krachtig werk gedaan door
zijn arm, en Hij heeft hoogmoedigen in de
overleggingen van hun hart verstrooid
Hij heeft machtigen van de troon gestort,
en eenvoudigen verhoogd.
Hongerigen heeft Hij met goederen ver-
vuld,
en rijken heeft Hij ledig weggezonden
Hij heeft zich Israel, zijn knecht, aange-
trokken, om te gedenken aan barmhartig-
heid - zoals hij gesproken heeft tot onze
vaderen - voor Abraham en zijn nage-
slacht in eeuwigheid.
Eer aan de Vader, ...

(Lucas 1: 47-55)

(Lofzang van Maria, klein gloria)

Gloria Patri, ...

Motettus in loco Antiphona ad Magnificat: O bone Jesu

O bone Jesu, o piissime Jesu,
o Jesu, fili Mariae Virginis,
plene misericordiae et pietate.
O Jesu, nomen Jesu, nomen dulce,
nomen delectabile, nomen confortans.
Quid est enim Jesus nisi Salvator.
Ergo Jesu
propter nomen sanctum
tuum esto mihi Jesus et salva me.

O goede Jezus, o zeer tedere Jezus,
O Jezus, zoon van de Maagd Maria,
Vol van erbarmen en tederheid.
O Jezus, de naam Jezus, zoete naam,
Verrukkelijke naam, troostende naam.
Wat is Jezus immers anders dan onze
Redder. Daarom Jezus,
omwille van uw heilige naam
Wil voor mij Jezus zijn en red mij.

Oratio

V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.
Oremus.
Concede, quaesumus omnipotens Deus:
ut nos Unigeniti tui nova per carnem Nati-
vitas liberet,
Quos sub peccati jugo vetusta servitus
tenet.
Per eundem Dominum nostrum Jesum
Christum Filium tuum:
qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus
Sancti Deus;
per omnia saecula saeculorum. Amen.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.
V. Benedicamus Domino.
R. Deo gratias
V. Fidelium animae per misericordiam Dei
requiescant in pace.
R. Amen.
Pater noster
..... (*secreto*)
Sed libera nos a malo.
V. Dominus det nobis suam pacem
R. Et vitam aeternam. Amen.

V. De Heer zij met u.
R. En met uw geest.
Laten wij bidden.
Sta toe, bidden wij, Almachtige God :
dat de nieuwe Geboorte van uw Enigge-
borene in het vlees ons mag bevrijden,
Ons, die de oude slavernij onder het juk
der zonde gevangen houdt.
Door onze Heer Jezus Christus,
Uw Zoon,
die met U leeft en regeert in eenheid
met de Heilige Geest;
door alle eeuwen der eeuwen. Amen.
V. De Heer zij met u.
R. En met uw geest.
V. Laten wij de Heer zegenen.
R. Wij danken God.
V. Mogen de gelovige zielen door Gods
barmhartigheid rusten in vrede.
R. Amen.
Onze Vader
.....(*in stilte*)
maar verlos ons van den boze.
V. De Heer geve ons zijn vrede
R. En een eeuwig leven. Amen.

Concerto: Gloria in excelsis Deo.

Gloria in excelsis Deo,
Et in terra pax
hominibus bonae voluntatis.
Gloria in excelsis Deo.

Ere zij God in den hoge,
En vrede op aarde
Voor mensen van het welbehagen.
Ere zij God in den hoge
(*Lucas 2 : 14, Lofzang van de Engelen*)